

liv og skal derfor have klare og mærkbare konsekvenser. Med en sådan mærkbar stigning af bøderne understreges samtidig den betydelige samfundsmæssige interesse i at forebygge risiko for ulykker gennem overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Det er også forebyggende hensyn, der ligger bag forslaget om dels at præcisere Arbejdstilsynets hjemmel til at træffe afgørelser, dels at justere betingelser for rådgivningspåbud, smiley-ordning og bøder.

Derudover indeholder lovforslaget bestemmelser med henblik på at implementere dele af Rådets direktiv 92/57/EØF af 24. juni 1992 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på midlertidige eller mobile byggepladser (byggepladsdirektivet) og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/42/EF af 17. maj 2006 om maskiner og om ændring af direktiv 95/16/EF (omarbejdning) (maskindirektivet).

Endelig indeholder forslaget følgende elementer af mere ordensmæssig karakter:

- Hjemmel til at håndhæve Det Europæiske Fællesskabs forordninger
- Præcisering af klageregler
- Ajourføring af bestemmelse om tavshedspligt.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Fordobling af bøder for overtrædelser, der har medført en ulykke med alvorlig personskade eller døden til følge (§ 1, nr. 19 og 20)

2.1.1. Gældende ret

Ved lov nr. 380 af 13. juni 1990 indførtes fængsel i indtil ét år i strafferammen. Denne skærpelse havde bl.a. til formål at understrege alvoren af overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, og at denne alvor i høj grad skulle komme til udtryk ved strafudmålingen. Desuden var formålet at hæve det generelle bødeniveau, således at bøderne blev mere mærkbare.

Ved lov nr. 373 af 20. maj 1992 blev der gennemført en generel forhøjelse af straffeniveauet for overtrædelser af arbejdsmiljøloven. Målet var at følge den ændring, der var sket på miljøområdet. Samtidigt blev der tilføjet skærpene og særligt skærpene omstændigheder, der skulle medvirke til at sikre et mere sikkert arbejdsmiljø for børn og unge samt bevirke, at det ikke kan betale sig at overtræde arbejdsmiljølovgivningen. Endvidere blev det indført som en skærpene omstændighed, at der er sket skade på liv eller helbred eller fare herfor. Denne skærpelse blev indført for at medvirke til, at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Ved lov nr. 379 af 10. juni 1997 blev der gennemført endnu en forhøjelse af den generelle strafferamme

i arbejdsmiljøloven, således at straffen blev hævet til fængsel i indtil to år, hvis overtrædelserne var begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, jf. den nugældende § 82, stk. 2. Formålet hermed var at opnå en mærkbar stigning i bødestraften. Efterfølgende har retspraksis vist, at det almindelige bødeniveau for materielle overtrædelser på 10.000 kr. er fordoblet til 20.000 kr. Ved samme lejlighed blev området for skærpene omstændigheder udvidet, således at manglende efterkommelse af påbud blev tilføjet.

Efter § 82, stk. 4, betragtes det som en skærpene omstændighed ved straffens udmåling, at der 1) ved overtrædelserne er sket skade på liv eller helbred eller fremkaldt fare herfor, 2) tidligere er afgivet påbud efter § 77, stk. 1 eller 2, for samme eller tilsvarende forhold, eller 3) ved overtrædelserne er opnået eller tilsigtet opnået en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre. Endvidere er det en særligt skærpene omstændighed, at der for unge under 18 år er sket skade på liv eller helbred eller fremkaldt fare herfor, jf. § 82, stk. 5. En bøde forhøjes efter retspraksis med 5.000 kr., hvis der er skærpene omstændigheder, og med 10.000 kr., hvis betingelserne for særligt skærpene omstændigheder er opfyldt.

Er der begået mere end én overtrædelse, er der efter gældende ret praksis for absolut kumulering, dvs. hver enkelt overtrædelse udløser en bøde, der lægges til de øvrige. Tilsvarende betyder overtrædelse af mere end én skærpene omstændighed, at bøden forhøjes med 5.000 kr. for hver overtrådt skærpene omstændighed efter § 82, stk. 4, og med 10.000 kr. for den særligt skærpene omstændighed efter § 82, stk. 5, om unge, som er kommet til skade eller udsat for fare herfor.

Samtidig er der også i retspraksis udstedt bøder, der er væsentligt højere end det bødeniveau, der er nævnt oven for, når det drejer sig om sager, hvor der har været en særlig grov materiel overtrædelse af arbejdsmiljøloven.

Sanktionen for overtrædelse af arbejdsmiljøloven er som udgangspunkt bøde. Der har endnu ikke været idømt frihedsstraf for overtrædelse af arbejdsmiljøloven, da denne straf kun kan anvendes for personer. Kun i få tilfælde har det været overvejet at anvende frihedsstraf. Frihedsstraf forudsættes fortsat kun anvendt ved meget grove overtrædelser.

2.1.2. Overvejelser

Det tilkommer domstolene at fastsætte sanktionen for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Med den foreslåede ændring af § 82, stk. 2, signaleres, at der bør sigtes mod en fordobling af det nuværende bødeniveau efter § 82, stk. 1, for overtrædelse af arbejds-